

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>Qrati ordinarji nazzjonali

Dan il-pajjiż huwa fi proċess ta' tranzizzjoni biex jorog mill-UE.

Qrati ordinarji nazzjonali

L-Ingilterra u Wales

Din il-pagna tagħtik informazzjoni dwar il-qrati ordinarji fl-Ingilterra u Wales.

Qrati ordinarji – introduzzjoni

L-organizzazzjoni tad-diversi qrati fl-Ingilterra u Wales hija kif ġej. Tista' ssib iktar dettalji fis-sit web tas-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha, li jipprovdi amministrazzjoni u appoġġ għall-qrati kollha hliet għall-Qorti Suprema.

Qorti Suprema

Fl-1 ta' Ottubru 2009, il-Qorti Suprema l-ġdida tar-Renju Unit ħadet f'idejha l-gurizdizzjoni tal-Kumitat tal-Appell tal-House of Lords. Hija ħadet ukoll f'idejha l-funzjonijiet devoluti tal-Kumitat Gudizzjarju tal-Privy Council (l-oġġa qorti tal-appell f'diversi pajjiżi indipendenti tal-Commonwealth, fit-territorji barra mix-tut tar-Renju Unit u fid-dipendenzi tal-Kuruna Brittanika).

Il-Qorti Suprema hija l-qorti finali tal-appell fir-Renju Unit, kemm għall-kawzi kriminali kif ukoll għal dawk civili, għalkemm il-kawzi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx id-dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema. Il-permess biex appell jiġi rrinvijat quddiem il-Qorti Suprema generalment jingħata biss jekk jinvolvi punti ta' liġi ta' importanza pubblika.

Il-Qorti tal-Appell

Il-Qorti tal-Appell hija maqsuma f'taqsimi kriminali u f'taqsimi civili u generalment isservi f'Londra.

It-Taqsimi Kriminali, ippreseduta mill-Lord Chief Justice, tisma' l-appelli mill-kundanni ta' ħtija u mill-qtuġ ta' sentenzi ta' persuni misjuba ħatja jew mogħtija sentenza fil-Qorti tal-Kuruna. It-taqsimi kriminali tal-Qorti tal-Appell għandha s-setgħa li tannulla jew tikkonferma kundanna ta' ħtija, tordna li jerġa' jinfetaħ proċess u, fl-appelli mis-sentenzi, tvarja s-sentenza (imma mhux iżzidha). Madankollu, f'każijiet fejn l-Avukat Ġenerali jirrinwija kawża quddiem il-Qorti tal-Appell, il-qorti għandha s-setgħa li żzid is-sentenza jekk temmen li s-sentenza kienet klementi żżejjed.

Il-qorti għandha kompetenza ikbar biex tisma' appelli ad hoc, bħall-appelli rigward restrizzjonijiet għal rapportar jew għal aċċess pubbliku, appelli minn deċiżjonijiet avversi għall-prosekuzzjoni, u diversi appelli skont l-Att dwar ir-Rikavati mill-Kriminalità tal-2002. Barra minn hekk, il-qorti tittratta l-appelli f'kawzi ta' qorti marzjali.

Ġeneralment, fit-taqsimi kriminali tal-Qorti tal-Appell iservu tliet imħallfin flimkien, imma bħala deċiżjoni tal-qorti tingħata sentenza waħda biss (l-opinjoni tal-maġġoranza).

It-Taqsimi Civili tal-Qorti tal-Appell hija ppreseduta mill-Master of the Rolls. Il-qorti tisma' appelli prinċipalment minn deċiżjonijiet tal-Qorti Superjuri (inklużi t-Taqsimi tal-Kanċellerija, it-Taqsimi tal-Qorti tar-Reġina u t-Taqsimi tal-Familja) u tal-qrati tal-kontej mifruxa mal-Ingilterra u Wales kollha u ċerti tribunali. Ġeneralment iservu flimkien tliet Lord Justices, li jiffurmaw kostituzzjoni. Biex jilħqu d-deċiżjoni tagħhom, l-imħallfin jistgħu jagħmlu kwalunke ordni li jiddeċiedi li missha saret fil-qorti tar-rinviju. Fi wħud mill-kawzi, tiġi ordnata ritrattazzjoni.

Ix-xhieda rari jinstemgħu fil-Qorti tal-Appell. Id-deċiżjonijiet generalment ikunu bbażati fuq dokumenti, traskrizzjonijiet ta' seduti preċedenti u l-argumenti tal-avukati li qed jidheru għall-partijiet.

Il-High Court

Il-Qorti Superjuri hija bbażata f'Londra, għalkemm il-kawzi jistgħu jinstemgħu f'partijiet oħrajn tal-Ingilterra u Wales. Il-Qorti Superjuri tista' tisma' kważi kwalunkwe rikors civili – għalkemm, fil-prattika, tittratta prinċipalment kawzi kbar jew iktar kumplessi. Il-qorti hija organizzata fi tliet taqsimiet:

It-Taqsimi tal-Qorti tar-Reġina hija l-ikbar fost it-tlieta u tittratta firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet civili. Dawn jinkludu rikorsi għal danni li jirriżultaw minn ksar ta' kuntratti, delitti, libelli, tilwim kummerċjali, teknoloġija u kostruzzjoni u kawzi marittimi (rikorsi civili marbuta ma' vapuri, bħal kollizzjonijiet, danni lill-merkanzija u salvataġġi).

It-Taqsimi tal-Kanċellerija hija partikolarment ikkonċernata bi kwistjonijiet ta' proprjetà, inklużi l-amministrazzjoni tal-proprjetajiet ta' persuni li mietu, l-interpretazzjoni tat-testamenti, il-privattivi u l-proprjetà intelletwali, l-insolvenza u t-tilwim dwar il-kumpaniji u s-soċjetajiet.

It-Taqsimi tal-Familja tittratta ħafna mill-kwistjonijiet iktar kumplessi tad-divorzju u kwistjonijiet finanzjarji u matrimonjali relatati. Hija tittratta l-kawzi ta' kura li jirrigwardaw lit-tfal (b'mod partikolari t-tutela, l-adozzjoni u l-ħtif tat-tfal), il-kawzi li jinvolvu lil dawk fil-Qorti tal-Protezzjoni, u l-kawzi marbuta mat-trattament mediku tat-tfal taħt il-gurizdizzjoni inerenti tal-qorti.

Qorti Amministrattiva

Hidmet il-Qorti Amministrattiva hija varjata, u tikkonsisti fil-gurizdizzjoni tal-liġi amministrattiva tal-Ingilterra u Wales kif ukoll fil-gurizdizzjoni superviżorja fuq il-qrati inferjuri u t-tribunali.

Il-gurizdizzjoni superviżorja, eżerċitata prinċipalment permezz tal-proċedura tal-istħarriġ gudizzjarju, tkopri l-persuni jew l-entitajiet li jwettqu funzjoni tad-dritt pubbliku. L-iskop tal-istħarriġ gudizzjarju huwa li jkun żgurat li d-deċiżjonijiet ta' dawn l-entitajiet jew ta' dawn l-individwi jittieħdu b'mod xieraq u b'mod legali, u ma jmorrux lil hinn mis-setgħat mogħtija lilhom mill-Parlament.

Kwistjonijiet oħrajn ittrattati mill-Qorti Amministrattiva jinkludu għadd ta' appelli u rikorsi statutorji:

Id-dritt mogħti minn ċerti statuti li jiġu kkontestati d-deċiżjonijiet tal-ministri, tal-gvernijiet lokali u tat-tribunali

Rikorsi skont l-Att dwar in-Nazzjonalità, l-Immigrazzjoni u l-Azil tal-2002

Appelli permezz ta' kawża kontra ċerti deċiżjonijiet tal-qrati tal-maġistrati u tal-Qorti tal-Kuruna

Rikorsi għal habeas corpus

Rikorsi għal ordni ta' arrest minħabba disprezz tal-qorti

Rikorsi marbuta ma' partijiet vessatorji

Rikorsi skont l-Att dwar il-Koroners tal-1988

Diversi rikorsi li jsiru skont l-Att dwar il-Prevenzjoni tat-Terroriżmu, l-Att dwar ir-Rikavati mill-Kriminalità, l-Att dwar it-Traffikar tad-Drogi u l-Att dwar il-Ġustizzja Kriminali.

Fl-2009, f'Birmingham, Cardiff, Leeds u Manchester infetħu ufficcji reġjonali tal-Qorti Amministrattiva, li għamluha possibbli biex ir-rikorrenti jkunu jistgħu jagħmlu ċerti tipi ta' rikors eqreb tar-reġjun li megħu għandhom l-eqreb konnessjoni. F'Novembru 2012 infetaħ ufficcju reġjonali ieħor fi Bristol.

Qrati diviżjonali

Xi **appelli mill-qrati inferjuri** jinstemgħu fil-qrati diviżjonali tal-Qorti Superjuri (jiġifieri qorti li tikkonsisti minn tal-inqas zewġ imħallfin).

L-appelli mill-qrati tal-kontej, rigward il-ġurisdizzjonijiet tal-Kanċellerija u tal-Qorti tar-Regina jinstemgħu mill-qrati diviżjonali rispettivi.

Il-qrati diviżjonali tat-Taqsima tal-Qorti tar-Regina jisimghu, fost l-oħrajn, appelli dwar punti ta' liġi mill-qrati tal-maġistrati u mill-Qorti tal-Kuruna (hlief fejn il-Qorti tal-Kuruna tkun qed tittratta kwistjoni ta' akkuza).

Qorti diviżjonali tat-Taqsima tal-Familja tisma' l-appelli mid-deċiżjonijiet rigward kwistjonijiet tal-familja li saru mill-qrati tal-maġistrati.

Qrati tal-kontej

Il-qrati tal-kontej jittrattaw il-maġġoranza tal-**kawzi ċivili** fl-Ingilterra u Wales. F'termini sempliċi, il-kawzi ċivili inqas ikkumplikati jinstemgħu fil-qrati tal-kontej u l-kawzi iktar kumplessi jinstemgħu fil-Qorti Superjuri. L-ikbar għadd ta' kawzi ttrattati mill-qrati tal-kontej jirrigwardaw l-irkupru tad-djun. Madankollu, ir-ripossessjoni tal-proprjetà (eż. meta ma jsirux il-flasijiet ta' self ipotekarju), it-talbiet għal danni personali jew it-talbiet minhabba negligenza u l-kwistjonijiet ta' falliment jinstemgħu wkoll fil-qorti tal-kontea. Xi Qrati tal-Kontea jaġixxu wkoll bħala Reġistri tad-Distrett ta' Qorti Għolja, fejn jistgħu jinħarġu kawzi tal-High Court. Barra minn hekk, xi wħud għandhom ġurisdizzjoni speċjalizzata biex ikunu jistgħu jisimghu inqas kwistjonijiet kumplessi li kieku jkunu f'idejn il-High Court.

It-talbiet għad-djun jew għad-danni ta' inqas minn £5 000 ġeneralment jiġu deċiżi skont **proċedura speċjali ta' talbiet żgħar**. Din hija mfassla biex tipprovdi mod bi f'tit spejeż u informali biex jiġi solvut it-tilwim mingħajr ma jkun hemm għalfejn jintuża avukat. F'kawzi bħal dawn, l-imħallef jista' jadotta rwol inkwizitorju u jgħin kemm lir-rikorrent kif ukoll lill-konvenut jispjegaw il-każ tagħhom. Il-qrati tal-kontej joffru wkoll servizz ta' medjazzjoni intern għat-talbiet iż-żgħar, għalkemm għal talbiet ikkontestati oħrajn hija disponibbli medjazzjoni esterna.

Il-qrati tal-kontej jittrattaw ukoll **kawzi tal-familja**, li jinkludu d-divorzju, kwistjonijiet li jinvolvu lit-tfal, bħall-kawzi ta' residenza u ta' kura, u l-adozzjonijiet. Uħud mill-kawzi dwar il-familja huma kumplessi u jistgħu jiġu ttrattati fil-Qorti Superjuri. Fiċ-ċentru ta' Londra, il-kawzi dwar il-familja kollha jiġi ttrattati mir-registru prinċipali tat-Taqsima tal-Familja u mhux mill-qrati lokali tal-kontej. Il-medjazzjoni għall-familja tkun disponibbli permezz tas-Servizz ta' Konsulenza u ta' Appoġġ għall-Qorti tat-Tfal u tal-Familja (CAFCASS).

Il-Crown Court

Il-Qorti tal-Kuruna hija qorti nazzjonali, li sservi f'ċentri differenti fl-Ingilterra u Wales. Hija tittratta l-**kawzi kriminali serji** kollha li jitilgħu mill-qrati tal-maġistrati. Il-kawzi tal-proċessi jinstemgħu quddiem imħallef u ġurija bi 12-il membru magħżula mill-pubbliku.

Xi drabi l-ġurati jkunu meħtieġa wkoll f'kawzi ċivili (bħal libell u azzjonijiet kontra l-pulizija għal prosekuzzjoni malizzjuża), għalkemm dan ma jseħx spiss. Meta jiġri dan, il-proċess isir fil-Qorti Superjuri jew f'qorti tal-kontea. Il-Qorti tal-Kuruna tagħmilha wkoll ta' qorti tal-appell għall-kawzi li jinstemgħu mill-maġistrati fil-qrati tal-maġistrati.

Qrati tal-maġistrati

Il-qrati tal-maġistrati jittrattaw prinċipalment **kwistjonijiet kriminali**; il-parti l-kbira tar-reati kriminali jinstemgħu fil-qrati tal-maġistrati. L-iktar reati serji jiġu rrinvijati quddiem il-Qorti tal-Kuruna għall-proċess. Il-qrati tal-maġistrati jittrattaw anki xi **kawzi ċivili**, inklużi kwistjonijiet tal-liġi tal-familja; l-irkupru ta' ċerti tipi ta' djun, bħat-taxxa tal-kunsill; u kwistjonijiet ta' għoti ta' liċenzji (pereżempju, liċenzji għax-xorb alkoħoliku), kwistjonijiet ta' ksur ta' termini tal-liċenzji jew ordnijiet tal-qorti, imħatri u loġġob.

Il-parti l-kbira tal-kawzi fil-qrati tal-maġistrati jinstemgħu minn **maġistrati popolari** (magħrufa wkoll bħala justices of the peace jew JPs). Il-maġistrati popolari mhumiex imħarrġin fil-qasam legali. Ġeneralment iservu fi grupp ta' tlieta u jingħataw pariri dwar kwistjonijiet ta' liġi minn skrivani bi kwalifiki fil-qasam legali. Il-kwistjonijiet iktar kumplessi li jidhru quddiem il-qrati tal-maġistrati jinstemgħu mill-membri tal-ġudikatura professjonali, magħrufa bħala mħallfin distrettwali (qrati tal-maġistrati) li jservu full-time. Id-deputati mħallfin distrettwali (qrati tal-maġistrati) jservu part-time.

Il-qrati tal-maġistrati għandhom is-setgħa li jimponu multi u priġunerija (għal perjodi limitati) fuq dawk li jinsabu ħajta ta' delitt – b'hekk uħud mill-kawzi jiġu rrinvijati quddiem il-Qorti tal-Kuruna biex tingħata s-sentenza.

Ċerti qrati tal-maġistrati jissejġu "qrati tal-minuri" jew "qrati tal-proċedimenti tal-familja". Dawn ikunu magħmulin minn maġistrati mħarrġin apposta u jittrattaw biss akkuzi kontra, u rikorsi marbuta ma' tfal u żgħażaġh, jew ma' kawzi tal-familja.

Holoq Relatati

[Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha](#)

L-aħħar aġġornament: 28/05/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi f'tit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.